

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil godt give fru Pia Kjærsgaard en kompliment, for hun var da i det mindste ærlig, for er der noget parti, som har talt om civil ulydighed, og som måske endda har slået sig op som politisk parti på dét, så er det vel netop Fremskridtspartiet, og nu tænker jeg på Mogens Glistrup, der startede Fremskridtspartiet, og som jo sagde, at alle dem, der ikke betalte indkomstskat, var at ligne med frihedskæmperne under anden verdenskrig.

Så må jeg sige, at hr. Svend Aage Jensbys indlæg var jo meget slående i sin mangel på ærlighed, for jeg erindrer fra denne talerstol at have hørt et medlem af det selv samme parti stå og erkende civil ulydighed, hvad angår hastighedsbegrænsninger. Derovre på de vestjyske veje, dér satte man da bare sømmet i bund, når der ikke var nogle af de dér strømere i bakspejlet, og så var det bare derudad. Men civil ulydighed, uha nej, det er noget, vi ikke kender til og ikke kan acceptere.

Så fænomenet er bestemt velkendt, og det, som justitsministeren sagde i sin redegørelse for dansk retspraksis og hans henvisninger til nødværge, er jo ganske dækkende.

Det Radikale Venstre må klart afvise forslaget her og af følgende årsager: Det åbner med sin mulighed for skøn lagt helt ud til den enkelte borger op for en ganske stor vilkårlighed i retsbehandlingen, og hvis man vil tale retssikkerhed i et samfund, så er netop vilkårlighed noget af det værste.

Vi kan se, at hvis vi endog når dertil, at vilkårlighed ikke bare anerkendes, men ligefrem stadfæstes af de officielle myndigheder, så er det på bare lidt længere sigt altid uden undtagelse de stærkeste i samfundet, som får fordelene deraf.

Et andet argument er, at hvis vi åbnede for denne mulighed, kunne man fjerne det pres, som vi mener skal være maksimalt på de officielle myndigheder, dvs. også på Folketinget som lovgiver, på regeringen som udøvende magt og på domstolene som dømmende magt, for at have de bedst tænkelige regler.

Hvis nu man virkelig accepterede en civil ulydighed, som det foreslås her, så kunne man måske forestille sig, at der var nogen, der sagde: Nå ja, o.k. Det kan da godt være, det er på kanten af det lovlige, det vi laver her. Måske er det også klart ulovligt. Men så kan borgerne jo bare reagere.

Hvad er det så for et samfund, vi får? Så fal-

der det hele fra hinanden. Derfor må vi fastholde et maksimalt pres, en maksimal forpligtelse, for at vi kan have de optimale klagemuligheder, at vi kan have de uvildige klageinstanser, som skal til.

Vi er ikke helt enige i det, hr. Rechendorff sagde heroppefra på Det Konservative Folkepartis vegne, da han læste hr. Helge Adam Møllers ordførertale op. Vi mener nok, at der er ting og sager, der bør ændres. Vi kommer til det på et tidspunkt, når vi skal drøfte klageprocedure over politiets behandling af borgere. Ikke fordi det er et stort problem, eller fordi det er noget, der sker hver dag, det er slet ikke dér, jeg vil hen; det er ingen mistænkeliggørelse af politiet. Men vi kan også godt på det område – og vi kan også nævne andre – forestille os, at der kan foretages ganske væsentlige forbedringer, således at vi får de uvildige klageinstanser, som på effektiv vis kan imødekomme borgernes legitime ret til og krav på, at når myndighederne udøver magt, så gør de det på lovlighedens grundlag.

Jette Gottlieb (EL):

Grundlaget for den politiske opbygning af vores samfundsorden er de demokratiske rettigheder. Vi har retten til at tale frit, til at trykke vores tanker, til at forsamles frit og til at danne foreninger.

Samtidig har vi udviklet en, i hvert fald formel, inddragelse af befolkningen i politiske og administrative beslutningsprocesser via høringsretter og indsigelsesfaser, hvis grundlæggende formål er at sikre borgerne indflydelse, inden beslutninger føres ud i livet.

Men hvad hjælper ytringsfrihed? Hvad hjælper en høringsret, hvis man rent faktisk ikke bliver hørt? Hvad hjælper en indsigelsesret, som den f.eks. er formuleret i planlovgivningen, hvis indsigelserne bliver arkiveret lodret?

Hvad hjælper det, at man organiserer sig for at protestere imod et myndighedsovergreb, hvis den offentlige myndighed ikke tager protesterne alvorligt?

Der er ikke noget så vanskeligt for en offentlig myndighed som at indrømme en fejl eller erkende et overgreb. Netop derfor er retten til at gøre oprør en virkelig fundamental frihedsret og i virkeligheden selve næringen og dynamikken i demokratiet.

Danmarkshistorien er fuld af eksempler på den type oprør. Går vi til besættelsestiden, er der vel ingen, der vil betvivle nødvendigheden af modstanden.